

PIKT – Prednáška 2 – 25.2.2013

ZBIERKA ZÁKONOV – ZÁKON Č. 1/1993 Z.z. O ZBIERKE ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ZNENÍ NESKORŠÍCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

(v znení neskorších právnych predpisov = ak sú tam nejaké novely, zmeny)

ZBIERKA ZÁKONOV

- súbor jej častok postupne vydávaných v priebehu kalendárneho roka
- následne vydaný titulný list ročníka Zbierky zákonov a prehľadné orientačné údaje o jej obsahu
- jednotlivé častky každého ročníka sú číslované postupne
- číslovanie sa končí 31. decembrom kalendárneho roka
- v záhlaví
  - štátny znak Slovenskej republiky
  - označenie ročníka Zbierky zákonov,
  - názov "Zbierka zákonov Slovenskej republiky"
  - číslo častky
  - dátum uverejnenia
- Zbierka zákonov sa vydáva v slovenskom jazyku
- všeobecne záväzné právne predpisy a iné právne alebo organizačné akty sa označujú poradovými číslami, číslovanie sa končí 31. decembrom kalendárneho roka
- úplné znenie medzinárodnej zmluvy sa v Zbierke zákonov vyhlasuje v autentickom jazyku zmluvy a zároveň v preklade do slovenského jazyka,

V ZBIERKE ZÁKONOV SA VYHLASUJE UVEREJNENÍM:

- Ústava Slovenskej republiky,
- ústavné a ostatné zákony,
- nariadenia vlády,
- vyhlášky, výnosy a opatrenia
  - ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy,
  - iných orgánov štátnej správy, ak tak ustanovuje osobitný zákon,
  - Národnej banky Slovenska
- rozhodnutia Ústavného súdu o nesúlade medzi právnymi predpismi,
- návrhy prijaté v referende podľa čl. 98 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a
- medzinárodné zmluvy

V ZBIERKE ZÁKONOV SA UVEREJŇUJÚ:

- uznesenia NR SR, o ktorých rozhodla, že sa majú uverejniť v Z.z.,
- rozhodnutia predsedu NR SR
  - o vyhlásení volieb do NR SR,
  - volieb do orgánov územnej samosprávy,
  - voľby prezidenta SR a ľudového hlasovania o odvolaní prezidenta SR,
- rozhodnutia prezidenta SR
  - o rozpustení NR SR
  - vyhlásení referenda,
  - udelení amnestie a o vyhlásení vojnového alebo výnimočného stavu
  - a o prenesení právomoci dojednávať medzinárodné zmluvy,
- rozhodnutia vlády o udelení amnestie vo veciach priestupkov a jej uznesenia, o ktorých rozhodla, že sa majú uverejniť v Z.z.,
- iné právne alebo organizačné akty, o ktorých to ustanovuje všeobecne záväzný právny predpis;
- rozhodnutia medzinárodných orgánov a medzinárodných organizácií, o ktorých Ministerstvo zahraničných vecí rozhodlo, že sa majú uverejniť v Z.z.,
- úplné znenia zákonov,
- redakčné oznámenie o oprave tlačovej chyby v Zbierke zákonov

ZÁK. Č. 1 / 1993 Z.z. O ZBIERKE ZÁKONOV V ZNENÍ

NESKORŠÍCH PREDPISOV § 2

- o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka;
- domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.
- **„Neznalosť zákona neospravedlňuje.“**

PLATNOSŤ VŠEOBECNE ZÁVÄZNÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

- vzniká dňom publikácie v príslušnej čiaske Zbierky zákonov SR uvedeným v jej záhlaví (dňom ich vyhlásenia v Zbierke zákonov)
- Vyhlásenie (publikácia) sa uskutočňuje
  - buď formou materiálnej publikácie – „vybubnovaním“
  - alebo formou formálnej publikácie, t.j. uverejnením v úradnej zbierke zákonov
    - **Formálna publikácia** – začiatok vo Francúzsku v r. 1773
    - **Formálna publikácia** – na území terajšej Slovenskej republiky od r. 1868
    - **V súčasnosti** – normatívne právne akty sa vyhlasujú spôsobom, ktorý ustanovil zákon o Zbierke zákonov Slovenskej republiky

PLATNOSŤ NORMATÍVNEHO PRÁVNEHO AKTU

- Právne normy, ktoré tvoria súčasť právneho systému štátu platia :
  - v určitom čase
  - na určitom štátnom území alebo jeho časti
  - vzťahujú sa na fyzické osoby a právnické osoby
- Platnosť právnych noriem sa realizuje:
  - Z hľadiska času (temporalita)
  - Z hľadiska územia (teritorialita)
  - Z hľadiska subjektov (personalita)

ÚČINNOSŤ VŠEOBECNE ZÁVÄZNÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

- okamih účinnosti nastáva 15. dňom po vyhlásení
- alebo dňom určeným v záverečných ustanoveniach predpisu
  - neskôr ako 15. deň po vyhlásení
  - v prípade, odôvodnenom naliehavým všeobecným záujmom, sa pripúšťa možnosť ustanoviť skorší začiatok účinnosti ako 15 dní, najskôr však dňom vyhlásenia predpisu v zbierke zákonov
  - prípady určovania účinnosti predpisu dňom vyhlásenia
    - treba považovať za výnimočné a mimoriadne
    - použitie tohto riešenia by malo prichádzať do úvahy len v ojedinelých a výnimočných prípadoch
- Vznik účinnosti platnosti právnych noriem sa spravuje:
  - buď generálnym ustanovením o ich účinnosti
  - alebo špeciálnym ustanovením o ich účinnosti
- Generálne ustanovenie (generálnu klauzulu) o účinnosti obsahuje:
  - buď Ústava SR
  - alebo tzv. publikačná norma – t.j. zákon o Zbierke zákonov SR

GENERÁLNE USTANOVENIE O ÚČINNOSTI VZPP

- Publikačná norma – t.j. zákon o Zbierke zákonov SR
  - v generálnej klauzule, ktorá upravuje vznik účinnosti normatívnych právnych aktov vyhlásených v Zbierke zákonov
- Generálne ustanovenie o účinnosti
  - § 3 ods. 2 zák. č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov
  - Všeobecne záväzné právne predpisy nadobúdajú účinnosť pätnástym dňom po ich vyhlásení v Zbierke zákonov, ak nie je v nich ustanovený neskorší deň nadobudnutia účinnosti. Ak je to odôvodnené naliehavým všeobecným záujmom, môže sa v právnom predpise výnimočne ustanoviť skorší začiatok jeho účinnosti, najskôr však dňom vyhlásenia v Zbierke zákonov.

ŠPECIÁLNE USTANOVENIE O ÚČINNOSTI VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉHO PRÁVNEHO PREDPISU

- Špeciálne ustanovenie o účinnosti všeobecne záväzného právneho predpisu
  - Je to spravidla záverečné ustanovenie normatívneho právneho aktu:
  - Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2004.
    - (§ 90 Zák. č. 618/2003 Z.z. (Autorský zákon))
- V slovenskej tvorbe práva sa používali a takmer výlučne používajú špeciálne ustanovenia o účinnosti právnej normy
  - Účinnosť je teda určená pre každý normatívny právny akt osobitne

ŠPECIÁLNE USTANOVENIE O ÚČINNOSTI, NA ZÁKLADE KTORÉHO VZNIKÁ ÚČINNOSŤ AKTU DŇOM VYHLÁSENIA

- „Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.“
- § 7 vyhlášky č. 69/2007 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č. 184/2006 Z.z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe

VACATIO LEGIS (LEGISVAKAČNÁ LEHOTA)

- Čas ktorý plynie medzi platnosťou a účinnosťou právnej normy
  - počas tohto obdobia sa všetkým, ktorým je určený, vytvára možnosť oboznámiť sa s jeho obsahom a vykonať potrebnú prípravu na praktickú realizáciu
  - svojou funkciou a významom je nástrojom, ktorý ovplyvňuje pôsobenie právnych noriem, ich spoločenskú akceptáciu a efektívnosť

VÝNOS, OPATRENIE

- ak sa týkajú obmedzeného počtu druhovo určených fyzických osôb a právnických osôb
- alebo
- upravujú podrobnosti o právach a povinnostiach úzkeho okruhu osôb v pracovnoprávných vzťahoch a vo vzťahoch z oblasti sociálneho zabezpečenia, podrobnosti o právach a povinnostiach vyplývajúcich zo služobných pomerov príslušníkov ozbrojených zborov a ozbrojených síl
- alebo
- ak tak ustanoví osobitný zákon.

REALIZÁCIA PRÁVA

- Uplatňovanie práva v právnych vzťahoch

- Právne vzťahy vznikajú priamo zo zákona, zákon vytvára pr.vzťah bez toho aby jeho vznik viazal na nejakú ďalšiu podmienku. Povinnosť vlastníka zdržať sa konania, ktorým by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo vážne ohrozoval výkon jeho práv.
- Právny vzťah vzniká na základe zákona, zákon určitý právny vzťah predvída, ale vznik vyžaduje splnenie nejakej ďalšej skutočnosti – konštitutívne rozhodnutie orgánu verejnej moci
  - správanie subjektov práva
  - skutočnosť nezávislá od správania subjektov

PRÁVNE SKUTOČNOSTI

- Objektívne reálne skutočnosti, ktoré na základe zákona spôsobujú pr.následky. Následkom môže byť vznik, zmena a zánik pr.vzťahu. Vznik pr.vzťahu § 685 ods.1 OZ nájom bytu vzniká nájomnou zmluvou, kt. prenajímateľ prenecháva nájomcovi za nájomné byt do užívania, a to buď na dobu určitú, alebo bez určenia doby užívania.
- Spôsobujúcu zmenu pr.vzťahu § 707 ods.1 OZ, ak zomrie jeden z manželov, ktorí boli spoločnými nájomcami bytu, stane sa jediným nájomcom pozostalý manžel.
- Podmienky zániku pr.vz. § 710 OZ nájom bytu zanikne písomnou dohodou medzi prenajímateľom a nájomcom alebo písomnou výpoveďou. V prípade, že nájom bol dojednaný na určitú dobu, skončí uplynutím tejto doby.
- Právne následky môžu spôsobiť nadobudnutie a stratu práva. Právo možno nadobudnúť absolútne, niekto nadobúda právo, ktoré doteraz nikto nemal, autorské dielo.
- Relatívne, nadobúdateľ nastupuje na miesto predchádzajúceho subjektu, ktorý právo stráca. Nadobúdateľ je pr. nástupcom - sukcesorom, predchádzajúci subjekt je pr. predchodcom -auktorom. Pr. skutočnosti delíme na subjektívne – závislé na ľudskom správaní, právne konanie-v súlade s pr. poriadkom, protiprávne konanie – v rozpore s právom.
- objektívne-právne relevantné udalosti alebo protiprávne stavy
- Práva a povinnosti vznikajú alebo zanikajú na základe právnych skutočností. Právne skutočnosti sú skutočnosti, s ktorými právo spája právne následky (zmenu práv a povinností).
- Právne skutočnosti delíme na subjektívne a objektívne. Subjektívne sú prejavom ľudskej vôle (výpoveď...), objektívne vznikajú nezávisle od nej (uplynutie lehoty, smrť, pád meteoritu). Objektívne nazývame aj právnymi udalosťami.
- Patria tu napríklad živelné udalosti ako úder bleskom, povodeň, zemetrasenie, rôzne pôsobenie prírodných zákonitostí, zosuv pôdy, korózia, výsledky biologických procesov, plynutie času, vyššia moc (je pri všetkej udalosti nepredvídateľná a zároveň pri všetkom možnom úsilí ju nemožno odvrátiť).
- Právne skutočnosti, spočívajú v určitom správaní ľudí, vedomom a vôľovom. Delia sa: úkony právne dovolené, aprobované, úkony právne zakázané, reprobované. Môžu sa uskutočniť konaním alebo nečinnosťou. Konaním sa rozumie aktívna vôľová činnosť subjektu. Nekonanie je nedostatok konania, nečinnosť. Spočíva v opomenutí, zdržaní sa vlastného oprávneného konania alebo v strpení určitého správania.
- Prejav vôle smerujúci k vzniku, zmene alebo zániku tých práv a povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

- **Pojmové znaky PÚ:** prejav vôle, zameranie prejavu vôle, uznanie prejavu vôle právnym poriadkom, nastúpenie právnych následkov.

PRÁVNE ÚKONY pravne skutočnosti, ktoré spoívajú v určitom správaní ľudí, a to v správaní vedomom a volovom

- **Prejav vôle** - vôľu a prejav
  - **Vôľa** - psychický vzťah konajúceho človeka k zamýšľanému právneho následku. Vôľu možno prejať akýmkoľvek spôsobom, ktoré umožňuje poznanie jej obsahu.
  - PÚ komisívne - zaplatenie dlhu, postúpenie pohľadávky a **konanim**
  - omisívne - nepodanie odvolania, neuplatnenie nároku zo zodpovednosti za vady. **nekonanim**
  - Komisívne: PÚ výslovné a PÚ konkludentné.
    - Pri výslovnom prejave vôle sa ako vyjadrovací prostriedok používa reč-hovorenú, posunkovú, písanú. Aj prejav vytvorený počítačom.
    - Konkludentné – nemá znaky výslovného prejavu ale vyjadruje vôľu konajúceho spôsobom, že so zreteľom na všetky okolnosti niet pochybnosti o tom, že ide o prejav vôle a aký je jeho obsah.
  - Ak chýba prejav vôle, nemôže ísť o PÚ. Nemôže ísť v o akúkoľvek vôľu, len s kt. právo spája právne následky. Právne relevantné nebude pozvanie do tanca, pozvanie na prechádzku, danie prednosti žene, s daním prednosti v jazde už právo spája právne následky. **prejav vole, zameranie prejavu vole, uznanie prejavu vole právnym poriadkom**
- prejav vole je jej vonkajšia manifestácia.

DRUHY PRÁVNÝCH ÚKONOV typické - často sa vyskytujú a preto ich právny poriadok upravuje v ustalených formách; atypické- nie sú výslovne regulované a nie sú právnymi normami pomenované.

- Typické a atypické a zmiešané
- Jednostranné, účastníkom je len jedna osoba (napr. jednostranné započítanie pohľadávok, výpoveď zamestnanca)
- dvojstranné, účastníkmi právneho úkonu sú 2 osoby (napr. kúpna zmluva, zmluva o prenájme bytu)
- viacstranné
- Medzi živými, pre prípad smrti **(závet)**
- Formálne a neformálne (či je potrebné, aby bol právny úkon uskutočnený nejakou formou, písomne)
- odplatné a bezodplatné, podľa toho, či smerujú na založenie nároku na vzájomné plnenie (napr. kúpa - darovanie)

NÁLEŽITOSTI PRÁVNÝCH ÚKONOV

- Náležitosti subjektu
- Náležitosti vôle
- Náležitosti prejavu
- Náležitosti pomeru vôle a prejavu
- Náležitosti predmetu

NÁLEŽITOSŤ SUBJEKTU OSOBY

- Predpokladom platnosti PÚ je spôsobilosť toho, kto robí PÚ. Musí mať spôsobilosť na práva, ale aj spôsobilosť na právne úkony. Ak maloletá osoba alebo osoba pozbavená spôsobilosti na PÚ alebo ktorej spôsobilosť bola obmedzená rozhodnutím súdu, urobí PÚ, na ktorý nebola spôsobilá, bude PÚ neplatný.
- Právne platnú vôľu nemôže prejaviť ten, kto v dôsledku nedostatku mentálnych a vôľových schopností nie je schopný pochopiť význam a dôsledky svojho konania.

NÁLEŽITOSTI VÔLE

- **Skutočne daná, slobodná, vážna, bez omylu.** Požiadavka skutočnej vôle-nutnosť jej existencie. Ak neexistuje vôľa nevzniká PÚ. Slobodou vôle neexistencia rušivých vplyvov, zbavujú voľnosti rozhodnúť sa. Vôľa nie je vážna, ak nechcel vyvolať právne následky(simulovane prejavená vôľa v rámci hry, zo žartu, pri názornom vyučovaní). Nejde o právny úkon napr. vtedy ak ide o prejav vôle v rámci divadelnej hry, ďalej ak bude absentovať zložka slobody, pretože strana napr. učiní právny prejav vôle pod vplyvom bezprávnej (t. j. protiprávnej) hrozby. Takisto nepôjde o právny úkon ak nebude zrejmé, čoho sa týka, avšak len prípadné chyby v písaní a počítaní ešte nezakladajú neplatnosť právneho úkonu, pokiaľ je jeho význam nepochybný (§ 37 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

VÔĽA:

- **slobodná**, čiže neuskutočnená pod fyzickým či psychickým nátlakom, v tiesni alebo za nápadne nevýhodných podmienok;
- **Vážna**, keď konajúca osoba chce vyvolať právne následky. Právny úkon je neplatný, ak sa vôľa prejaví v rámci hry, žartu, názorného vyučovania;
- **neomylná** - omyl ale nesmie byť vyvolaný úmyselne alebo ľst'ou.
- Vôľa je vadná, keď k jej prejavu došlo v dôsledku omylu. Kto robí prejav pod vplyvom omylu úmyselne vyvolaného druhým účastníkom-ľst'ou, nie je vôľa bez omylu. Lešť úmyselne predstiera danosť niečoho, čo neexistuje. Omyl vo vôli spočíva v nesprávnej alebo nedostatočnej predstave o právnych následkoch, ktoré nastanú z PÚ.
- Právne relevantný je len omyl, kt. sa týka skutočnosti, ktorá je pre uskutočnenie PÚ rozhodujúca, omyl v predmete plnenia, v kvalite dohodnutého plnenia, napr. autenticnosť obrazu, stavebné závady domu. Podmienkou právnej relevancie omylu však je aj skutočnosť, že osoba, ktorej bol PÚ určený, tento omyl vyvolala, úmyselne, ľst'ou alebo o ňom musela vedieť a konajúci subjekt na omyl neupozornila. Právnym následkom omylu podľa OZ je neplatnosť.

NÁLEŽITOSŤ PREJAVU

- Zrozumiteľnosť, určitosť a forma
- Zrozumiteľnosť sa vzťahuje na formu prejavu vôle. Neurčitosť prejavu sa týka obsahovej stránky. Nezrozumiteľný je PÚ napísaný vlastnou rukou, ktorý je však nečitateľný. Neurčitý je, ktoré je z formálneho hľadiska zrozumiteľný, ale obsah je

neistý, nie je z neho možné zistiť z vôle subjektu, ktoré ju prejavil. Forma zákonná a zmluvná. OZ rozoznáva písomnú formu a formu úradného zápisu

- Napr. výpoveď musí mať písomnú formu, inak je neplatná; pracovná zmluva nemusí mať písomnú formu - je platná, aj keď sa uzavrie ústne, ak sa účastníci dohodnú o všetkých jej náležitostiach vyplývajúcich zo Zákonníka práce. Písomnú formu musia mať zmluvy o prevodoch nehnuteľností, ako aj iné zmluvy, pre ktoré to vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov.
- § 40 ods.4 OZ písomnú formu majú aj právne úkony vykonané telegraficky, ďalekopisom alebo elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytiť obsah právneho úkonu a určiť osobu, ktorá PÚ vykonala. Od 1.5.2002 je písomná forma zachovaná aj vtedy, ak je PÚ urobený elektronickými prostriedkami a podpísaný elektronickým podpisom. z.č. 215/2002 Z.z.
- Na písomné právne úkony tých, ktorí nemôžu čítať a písať, je potrebná úradná zápisnica. Nevyžaduje sa, ak má ten, kto nemôže čítať alebo písať, schopnosť oboznámiť sa s obsahom PÚ s pomocou prístrojov alebo špeciálnych pomôcok alebo prostredníctvom inej osoby, ktorú si zvolí, a je schopný vlastnoručne listinu podpísať. Ak chýba zákonom alebo dohodou účastníkov požadovaná forma, je PÚ neplatný.

NÁLEŽITOSTI POMERU VÔLE A PREJAVU

- Vôľa a prejav musia byť v o vzájomnom pomere, v zhode
- Nezhoda vôle a prejavu môže byť vedomá a nevedomá

NÁLEŽITOSTI PREDMETU

- Možnosť a dovolenosť
- Možnosťou predmetu PÚ sa rozumie možnosť plnenia, ktoré je jeho predmetom. Ak je toto plnenie nemožné, bude PÚ neplatný. (napr. fyzická existencia veci, ktorá je predmetom kúpnej zmluvy, lebo nemožno predať ani kúpiť neexistujúcu vec); Nemožnosť plnenia môže byť objektívna alebo subjektívna. O obj. nemožnosť plnenia vtedy, ak je plnenie nemožné pre každého. Subjektívna nemož., len pre povinného. Neplatnosť PÚ spôsobuje len objektívna nemožnosť, a to len taká, kt. existuje v čase urobenia PÚ, počiatočná nemožnosť plnenia, teda nie nemožnosť, kt. vznikla dodatočne.
- O nedovolenosť PÚ ide vtedy, keď podľa § 39 OZ PÚ svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza alebo sa priečim dobrým mravom. V dôsledku právnej nedovolenosti predmetu, zmluva o predaji ľudskej bytosti, detskej pornografie, zmluva o objednaní vraždy.

OBSAH PRÁVNEHO ÚKONU

- Určenie práv a povinností, ktoré budú obsahom pr.vzťahu založeného, zabezpečeného alebo zmeneného právnym úkonom.
- Podstatné zložky - na platnosť PÚ sa bezpodmienečne vyžadujú
- Pravidelné - na platnosť PÚ nie sú nevyhnutné, dojednanie o mieste alebo čase plnenia

- Náhodné (accidentalia), podmienky, stanovenie doby alebo príkaz.
- *Čo má právny úkon obsahovať ustanovuje Občiansky zákonník vo štvrtej hlave prvej časti (napríklad podpis pri písomných PÚ). Pri konkrétnych právnych úkonoch to však ustanovujú aj mnohé ďalšie predpisy. Napríklad Zákonník práce vyžaduje na platnosť pracovnej zmluvy, aby v nej bol dohodnutý deň nástupu do práce, mzdové podmienky, druh práce a miesto výkonu práce. Podobne je to aj v prípade niektorých ďalších právnych úkonov podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka a ďalších predpisov.*
- V znení dikcie § 38 OZ je absolútne neplatným právny úkon vykonaný osobou, ktorá nemá spôsobilosť na právne úkony. Najčastejšie pôjde o osoby, ktoré boli právoplatným súdnym rozhodnutím pozbavené spôsobilosti na právne úkony, alebo bola rozhodnutím súdu ich spôsobilosť obmedzená (v tomto prípade pôjde o tie právne úkony, ktoré by „zasiahli do obmedzenia“). Ďalej sa bude jednať o prípady, ak vykonali právny úkon osoby, ktoré ešte nedosiahli spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, pretože podľa § 9 Občianskeho zákonníka maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.
- *Je teda celkom pochopiteľné, že 10 ročné dieťa nemôže podpísať kúpnu zmluvu, na základe ktorej predá dom, avšak na druhej strane môže uzavrieť kúpnu zmluvu, na základe ktorej nadobudne čokoládu (ale zároveň s maloletým kupujúcim nesmie vstúpiť do zmluvného vzťahu predávajúci, ak by išlo napr. o predaj alkoholu, hoci v rovnakej cene ako čokoláda). Neplatným je aj právny úkon uskutočnený osobou konajúcou v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou (§ 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka).*

NÁLEŽITOSTI PREDMETU

- V praxi sa veľmi často vyskytuje absolútna neplatnosť právnych úkonov, ktoré možno subsumovať pod § 39 Občianskeho zákonníka. Ide o právne úkony, ktoré svojim obsahom alebo účelom odporujú zákonu alebo zákon obchádzajú alebo sa priečia dobrým mravom. Takýto PÚ nie je dovolený.

OBSAH PRÁVNEHO ÚKONU

- Podmienka - vedľajšie ustanovenie, kt. sa účinnosť PÚ robí závislá od neistej skutočnosti, t.j. od skutočnosti, o ktorej v čase, keď sa PÚ urobil, nebolo účastníkom známe, či v budúcnosti nastane, eventuálne či v minulosti nastala. Odkladacia pod.- účinnosť inak platného PÚ nastane, keď sa splní podmienka. Rozvázovacia pod. nastupuje platnosť a účinnosť PÚ hneď, ale ak sa splní podmienka, účinnosť PÚ zanikne. Ak z právneho úkonu alebo jeho povahy nevyplýva niečo iné platí, že podmienka je odkladacia.
- Obsahom PÚ môže byť aj určenie času a príkaz. Pri podmienke nie je isté kedy nastane, pri určení času je isté, že nastane. Príkaz pri darovaní, dedení ukladá účastníkovi, aby niečo konal, niečoho sa zdržal.

NÁSLEDKY VADNOSTI PRÁVNEHO ÚKONU

- PÚ zdanlivé a PÚ vadné
neispravne

takvi, koji se samo cine ko pravne akcije

- Zdanlivými sú také prejavy vôle, ktoré nemajú náležitosti PÚ. Na tieto úkony sa neprihliada, hľadá sa na ne, akoby sa neboli urobili.
- Právnymi následkami vadných PÚ
  - neplatnosť
  - odporovateľnosť
  - možnosť jednostranne odstúpiť od zmluvy
- **Neplatné PÚ** – chýba niektorá náležitosť, ktorú zákon vyžaduje pod sankciou neplatnosti. V OZ platí, že PÚ sú neplatné absolútne, pokiaľ ich zákon nevyhlasuje za relatívne neplatné. Absolútna nepl. nastáva priamo zo zákona a pôsobí voči každému. Na absolútnu nepl. prihliada súd aj bez návrhu. Nemôže sa napraviť dodatočným schválením a nemôže konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Plnenie, ku ktorému z abs.nep.PÚ došlo zakladá bezdôvodné obohatenie. Absolútna nep.PÚ sa nepremičuje.

NÁSLEDKY VADNOSTI PÚ

- **absolútna neplatnosť** : spočíva v tom, že právny úkon sa síce považuje za existujúci, ale je neplatný, a preto jeho následky nenastanú. Právny úkon je neplatný v celom rozsahu, ak dôvodom jeho neplatnosti je podstatná náležitosť právneho úkonu.
- Relatívna neplatnosť nepôsobí zo zákona. Je založená na vyvrátiteľnej domnienke platnosti PÚ. **Relatívne nep. PÚ spôsobuje následky akoby bol platný, pokiaľ ich nebol pozbavený.** Právnych následkov môže byť pozbavený rozhodnutím súdu, alebo ak ho účastníci po vzájomnej dohode uznajú za neplatný. Súd prihliada iba na návrh oprávnenej osoby.
- Osobami oprávnenými dovolať sa relatívnej neplatnosti sú dotknutí účastníci zmluvy, tretie osoby, pokiaľ sú z takéhoto úkonu na svojich právach a oprávnených záujmoch dotknuté. Právo dovolať sa relatívnej nep. sa premlčuje v lehote 3 rokov. Relatívna neplatnosť pominie, ak účastník, ktorý bol neplatnosťou dotknutý, dodatočne PÚ schváli alebo dôvod neplatnosti dodatočne odpadol.

NEPLATNÝ JE AJ PRÁVNÝ ÚKON

- Ak ho urobil ten, kto nie je spôsobilý na právny úkon
- Ak ho urobila osoba v duševnej poruche
- Ak svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza
- Ak nie je urobený vo forme ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov,
- Ak je predmetom plnenie nemožné